

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Przedbórz
na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017

2009

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania projektu gminnego Programu Ochrony Środowiska na środowisko.....	4
3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	6
4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	10
5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	22
6. Identyfikacja problemów ochrony środowiska istniejących z punktu widzenia projektowanego dokumentu.....	23
7. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu.....	25
8. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko	30
8.1. Pozytywne:	35
8.2. Negatywne:.....	37
8.2.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne.....	37
8.2.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	37
8.2.3. Oddziaływanie na gleby.....	38
8.2.4. Oddziaływanie na warunki akustyczne	38
8.2.5. Oddziaływanie na przyrodę i obszary chronione	38
8.2.6. Oddziaływanie na krajobraz	38
8.2.7. Oddziaływanie na zabytki.....	38
8.2.8. Oddziaływanie na mieszkańców	39
8.2.9. Odpady.....	39
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	39

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	40
11. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	40
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	41
13. Streszczenie.....	42

Załączniki:

- 1). Mapa Doliny Środkowej Pilicy w rejonie Przedborza
- 2). Mapa Ostoi Przedborskiej w rejonie Przedborza
- 3). Mapa Doliny Górnej Pilicy w rejonie Przedborza

1. Wstęp

Na podstawie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami) projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017 wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o „Prognozę oddziaływania na środowisko”.

Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska.

Zakres Prognozy zgodny jest z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami), oraz pismem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi z dnia 1.12.2009r. znak PWIS-NS-OZNS-072/264/09 1618 i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 11.12.2009r. znak RDOŚ-10-WOOS/6617/2214a/09/aj.

2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania projektu gminnego Programu Ochrony Środowiska na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona na podstawie art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227), zgodnie, z którym:

1. zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o trans granicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

2. określa, analizuje, ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istotne problemy z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,

3. przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą, negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Kierunki działań poddano analizie oraz odniesiono do zasobów i stanu środowiska na terenie Gminy Przedbórz. Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017.

3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Podstawą opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz na lata 2010-2013 z perspektywa do roku 2017” jest art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 62 poz. 627 ze zmianami), który nakłada na Burmistrza obowiązek sporządzenia gminnego Programu Ochrony Środowiska. Program opracowany jest na okres 4 lat. Po zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Program uchwalany jest przez Radę Miejską, a co dwa lata Burmistrz sporządza raport z jego realizacji.

Integralną część Programu stanowi Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2010-2013 sporządzany na mocy art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39 poz. 251).

Program wskazuje cele i priorytety ekologiczne, rodzaje i harmonogramy działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia zaplanowanych celów.

Rozdział 1 przedstawia uwarunkowania w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów krajowych takich jak: Polityka Ekologiczna Państwa, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

W rozdziale 2 dokonano oceny realizacji poprzedniego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz.

W rozdziale 3 została zawarta ogólna charakterystyka gminy w zakresie demografii i gospodarki.

Rozdział 4 szczegółowo analizuje diagnozę stanu środowiska gminy, tj.: zasoby surowcowe, gleby, wody podziemne i powierzchniowe oraz ich jakość, stan gospodarki wodno – ściekowej, jakość powietrza, możliwość wykorzystania energii odnawialnej. Scharakteryzowano zasoby przyrodnicze, omówiono zagrożenia hałas, gospodarki odpadami, potencjalnych źródeł awarii przemysłowych, zagrożenia transportu materiałów niebezpiecznych, jak również temat edukacji ekologicznej mieszkańców. Podsumowaniem diagnozy jest analiza SWOT, która pozwoliła wskazać następujące problemy:

- słabe gleby,
- niezadowalająca jakość wód powierzchniowych,
- słabo rozbudowana sieć kanalizacji sanitarnej,
- brak monitoringu emisji pól elektromagnetycznych,
- brak monitoringu hałasu,
- brak znaczącego wykorzystania energii odnawialnych,

- zły stan nawierzchni drogowych,
- brak monitoringu ruchu drogowego i kolejowego,
- brak utwardzonych dróg w niektórych częściach gminy,
- zbyt mała popularyzacja wiedzy ekologicznej wśród grup dorosłych społeczeństwa.

Dla realizacji wyznaczonego celu podstawowego: Ochrona i poprawa stanu środowiska, określono priorytety i działania według których określone będą zadania do zrealizowania.

Wskazano następujące cele długookresowe:

- Priorytet 1 Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody, energii
- Priorytet 2 Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
- Priorytet 3 Poprawa i utrzymanie jakości powietrza z ochroną przed hałasem
- Priorytet 4 Racjonalna gospodarka odpadami
- Priorytet 5 Ochrona powierzchni ziemi i gleb
- Priorytet 6 Ochrona istniejących zasobów przyrodniczych i krajobrazowych
- Priorytet 7 Wykształcenie w społeczności lokalnej nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska
- Priorytet 8 Zminimalizowanie występowania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska
- Priorytet 9 Kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego

Poszczególne priorytety zawierają działania i ogólny opis.

Przedstawione zostały działania oraz zadania do realizacji o charakterze ekologicznym, niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych priorytetów i celów ekologicznych.

Poszczególne priorytety zawierają działania i ogólny opis.

Przedstawione zostały działania oraz zadania do realizacji o charakterze ekologicznym, niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych priorytetów i celów ekologicznych.

Zadania do realizacji w latach 2009-2012:

Działanie	Zadanie
<i>Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowej</i>	Bieżące remonty i modernizacja istniejących wodociągów
	Modernizacje stacji uzdatniania wody
	Rozbudowa sieci wodociągowej
	Kontynuacja monitoringu przepływu i strat wody
<i>Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza w systemach przesyłowych, poprawa parametrów energetycznych budynków oraz podnoszenie sprawności wytwarzania energii</i>	Stosowanie materiałów energooszczędnych w budownictwie
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

	Modernizacja oświetlenia ulicznego
	Usprawnienie sieci wewnętrznej centralnego ogrzewania budynków
	Wprowadzanie zamkniętych obiegów wody i wodooszczędnych technologii produkcji w przemyśle
	Wdrażanie pozwoleń zintegrowanych i mechanizmu najlepszych dostępnych technologii (BAT)
	Wprowadzanie ocen cyklu życia produktów o wysokim stopniu materiałochłonności
	Wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego poprzez wdrażanie norm ISO, EMAS, programów „Czystej produkcji”, „Odpowiedzialność i troska”
<i>Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin</i>	Ograniczenie naruszeń dotyczących ochrony środowiska towarzyszących wydobywaniu kopalin poprzez prowadzenie kontroli w zakładach
	Zagospodarowanie i rekultywacja wyrobisk oraz terenów poeksploatacyjnych, najlepiej w kierunku rekreacyjno – wypoczynkowym
<i>Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej</i>	Określenie potencjału technicznego i ekonomicznego energii odnawialnej
	Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej z alternatywnych źródeł
	Budowa urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii ze źródeł alternatywnych (wody, wiatru, słońca, biomasy, biogazu i in.)
	Zastępowanie węgla bardziej ekologicznymi nośnikami energii, w tym w obiektach użyteczności publicznej kotłowni na paliwa przyjazne środowisku
<i>Uporządkowanie gospodarki ściekowej</i>	Bieżące remonty istniejącej sieci kanalizacyjnej
	Bieżące remonty i modernizacje oczyszczalni ścieków
	Budowa oczyszczalni ścieków w Górach Mokrych
	Budowa oczyszczalni ścieków w Kajetanowie i Nosalewicach
	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
	Ewidencja zbiorników bezodpływowych
<i>Poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych</i>	Bieżąca modernizacja stacji uzdatniania wody
	Oczyszczanie cieków wodnych
	Stały monitoring ścieków odprowadzanych do wód
<i>Ochrona przed wylewem wód</i>	Zwiększenie przepustowości koryt, między innymi przez, modernizację kanałów, czyszczenie i udrożnienie koryt rzek
	Bieżące remonty systemu melioracyjnego i p. powodziowego

<i>Bieżąca modernizacja dróg</i>	Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych
	Modernizacje dróg i ulic
<i>Wsparcie budowy infrastruktury rowerowej</i>	Stworzenie ciągów rekreacyjnych i szlaku rowerowego
<i>Zwiększenie wykorzystania paliw ekologicznych w przemyśle i gospodarce komunalnej</i>	Zastępowanie węgla bardziej ekologicznymi nośnikami energii, szczególnie w indywidualnych systemach grzewczych
<i>Monitoring hałasu</i>	Wprowadzenie do miejskich planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem z wyznaczeniem obszarów ograniczonego użytkowania wokół głównych dróg i linii kolejowych tam gdzie przeznaczony jest ekwiwalentny poziom hałasu w porze nocnej 55dB
	Przeprowadzenie badań poziomów hałasu
<i>Zapobieganie dewastacji i degradacji gleby</i>	Wapnowanie gleb
	Właściwa polityka zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo
	Wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego
	Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych
<i>Rekultywacja terenów zdegradowanych</i>	Rekultywacja „dzikich wysypisk”
<i>Ochrona zieleni</i>	Prace pielęgnacyjne
	Zachowanie tradycyjnych zadrzewień śródpolnych wraz z występującą florą na terenach wykorzystywanych rolniczo
	Dosadzanie drzew i krzewów
	Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych
	Lokalizacja zadrzewień zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego
	Opracowanie dokumentacji ekofizjograficznej
<i>Ochrona zasobów leśnych</i>	Zalesianie terenów nieprzydatnych rolniczo
	Tworzenie spójnych kompleksów leśnych
	Zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków
	Zapewnienie lasom właściwego znaczenia w planowaniu przestrzennym, w tym kształtowaniu granicy rolno – leśnej i ochronie krajobrazu
	Stały monitoring obszarów leśnych w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki)
	Racjonalne prowadzenie wycinki
<i>Ochrona i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego</i>	Rozwój prac inwentaryzacyjnych w zakresie oceny stanu i rozpoznania zagrożeń różnorodności biologicznej
	Rozwój sieci szlaków turystycznych i przyrodniczych ścieżek ekologicznych

	Promowanie zachowań zgodnych z zasadami ochrony przyrody i krajobrazu
<i>Edukacja ekologiczna w szkolnictwie</i>	Organizowanie i współorganizowanie konkursów
	Współorganizowanie festynów
	Coroczna akcja sprzątania świata i wywozu odpadów komunalnych
<i>Edukacja ekologiczna dorosłych</i>	Wydawanie materiałów informacyjnych z zakresu stanu i ochrony środowiska
	Szkolenia rolników
<i>Zmniejszenie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z powodu awarii przemysłowych i materiałów niebezpiecznych</i>	Przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń w celu doskonalenia systemu ratowniczo – gaśniczego
	Monitoring obiektów o zwiększonym prawdopodobieństwie występowania awarii
	Szkolenie pracowników zakładów przemysłowych pod kątem właściwych zachowań w razie występowania awarii
<i>Prowadzenie badań pól elektromagnetycznych</i>	Wprowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych
	Lokalizacja nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne na terenach niskokonfliktowych

Rozdział 7 omawia zagadnienia związane z finansowaniem zadań w zakresie ochrony środowiska. Opisano szacunkowe koszty związane z realizacją Programu oraz wskazano możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań.

Rozdział 8 przedstawia metody wdrażania i monitoringu Programu oraz zarządzania nim za pomocą instrumentów prawnych, strukturalnych, społecznych i finansowych.

4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu¹

Gmina Przedbórz położona jest na Wyżynie Przedborskiej w obrębie jednostki tektonicznej zwanej antyklinorium środkowopolskim, a dokładniej na obszarze mezozoicznej osłony Gór Świętokrzyskich. Pasma Przedborsko – Małogoskie, stanowiące podwójnie monoklinalne pasmo, zbudowane jest właśnie w znacznej mierze z utworów mezozoicznych, tj. wapieni górnajurajskich oraz piaskowców kredowych. Omawiany obszar pozbawiony jest niemal całkowicie osadów trzeciorzędowych. Bezpośrednio na utworach mezozoicznych zalegają osady czwartorzędowe, głównie plejstoceny, o miąższości 20÷80 m. Są to utwory zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego, stadiów maksymalnego i mazowiecko – podlaskiego (Warty). Osady zlodowacenia południowopolskiego, zalegające głębiej, nie tworzą ciągłej warstwy i w wielu miejscach zostały zredukowane do warstwy

¹ Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017

bruku lodowcowego lub uległy całkowitemu zdarciu. Ich miąższość ocenia się na 0÷20m. W okresie późniejszych zlodowaceń obszar był wolny od lodu i podlegał intensywnym procesom peryglacjalnym. W dolinach rzecznych zgromadzone zostały osady piaszczyste, żwirowe i mułkowate oraz wykształciły się mady. Pod koniec plejstocenu procesy eoliczne doprowadziły do powstania form wydmych w obrębie pól piasków sandrowych. Pokrywy piasków eolicznych występują rozproszone na obszarze całej gminy w postaci pojedynczych wydym i ich zespołów. Najmłodsze osady – holoceny, tj. mułki, piaski i żwiry rzeczne oraz torfy występują w dolinach rzecznych i obniżeniach terenu.

Występujące na terenie gminy Przedbórz surowce mineralne są pochodną przeszłości i budowy geologicznej obszaru. Wśród gospodarczo Użytecznych surowców wymienić należy jurajskie (górną jurę) wapienie tworzące mezozoiczne podłoże obszaru. Z mezozoiku, z kredy pochodzą piaskowce licznie wychodzące na terenie gminy. Brak jakichkolwiek zasobów pochodzenia trzeciorzędowego.

Do zasobów występujących na terenie gminy zaliczyć należy wapienie i margle dla przemysłu cementowego. Odnotowanymi i klasyfikowanymi ("Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce" Państwowy Instytut Geologiczny 2003r.) są złoża „Mojżeszów” i „Przedbórz”. W pierwszym złożu rozpoznano wstępnie 152530 tys. ton. Złoże nie jest eksploatowane, nie jest szczegółowo rozpoznane. Złoże „Przedbórz” posiada szczegółowo rozpoznane zasoby w ilości około 3120 tys. ton wapienia.

Do głównych surowców ilastych regionu należą osady holoceny w postaci mułków. Występują one w dolinach rzecznych, nie mają jednak znaczenia gospodarczego.

Z pośród surowców klasyfikowanych jako kamienie budowlane i drogowe występują na terenie gminy piaskowce związane z formacjami kredy. Piaskowce kredowe eksploatowane są miejscowo przez lokalną ludność, nie na skalę przemysłową jednak.

Kruszywo naturalne stanowią żwiry, piaski i pospółki pochodzące głównie z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Występują one w morenach czołowych, ozach, kemach, wydmych i tarasach rzecznych. Kruszywo jest na terenie gminy dość powszechnie występującym surowcem. Liczba udokumentowanych tu złóż wynosi 2, z których jedno jest eksploatowane.

Jakość gleb w gminie Przedbórz, a tym samym warunki dla produkcji rolnej, są wyjątkowo niekorzystne. Ponad 82 % gleb to gleby nieurodzajne należące do V i VI klasy bonitacyjnej w areale gruntów ornych gminy, niecałe 18 % to gleby średniej jakości, tj. klasy III i IV, brak natomiast gleb klasy I i II. Zmienność podłoża skalnego i morfologii terenu, zróżnicowanie lokalnych warunków hydrogeologicznych, klimatycznych i roślinnych wpłynęły na

wykształcenie poszczególnych typów i rodzajów gleb. W ramach gminy można wyróżnić następujące jednostki geologiczno – geomorfologiczno – glebowe:

- wysoczyzny zbudowane z piasków i żwirów wodnolodowcowych z kompleksem gleb rdzawych i brunatnych różnych odmian,
- wysoczyzna zbudowana z gliny z glebami pyłowymi i brunatnymi,
- wzgórza i równiny zbudowane z mezozoicznych skał wapiennych o glebach rędzinnych,
- wzgórza zbudowane z mezozoicznych skał niewęglanowych z glebami wyługowanymi i kwaśnymi,
- wydmy i pola piasków eolicznych z glebami bielcowymi, bielcami i glebami rdzawymi,
- tarasy rzeczne nadzalewowe z glebami rdzawymi i glejowymi,
- równiny akumulacji organiczno – mineralnej z glebami mineralno – murszowymi,
- równiny akumulacji bagiennej z glebami torfowymi i torfowo– murszowymi,
- dna dolin i tarasy zalewowe pokryte madami,
- suche doliny denudacyjne i stoki z glebami deluwialnymi.

Gleby na obszarze gminy przedstawiają niską wartość użytkową. Aż 85 % stanowią gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym, natomiast udział frakcji piaszczystej w składzie granulometrycznym sprawia, że większość gleb jest okresowo lub stale sucha. Duże spadki terenu rzędu $8\div 20^\circ$ i wysokie stoki utrudniają nie tylko mechaniczną uprawę gleb, ale również są czynnikiem sprzyjającym erozji wodnej i wietrznej i tak już słabych gleb.

Powyższe elementy wpływają bezpośrednio na możliwości produkcji rolniczej i potencjał urodzajności gleb. Głównie uprawia się na nich żyto, owies, łubin, częściowo ziemniaki.

Kompleksy przydatności rolniczej gleb w % powierzchni gruntów ornych przedstawiają się następująco:

Kompleks 1 – pszenno b. dobry – 0,0 %,

Kompleks 2 – pszenno dobry – 0,45 %,

Kompleks 3 – pszenno wadliwy – 1,4 %,

Kompleks 4 – żytni b. dobry – 1,1 %,

Kompleks 5 – żytni dobry – 10,2 %,

Kompleks 6 – żytni słaby – 30,5 %,

Kompleks 7 – żytni b. słaby – 40,3 %,

Kompleks 8 – zbożowo – pastewny mocny – 2,3 %,

Kompleks 9 – zbożowo – pastewny słaby – 13,8 %.

W strukturze użytkowania gruntów dominują tereny lasów i gruntów leśnych – 10 495 ha stanowi 56% powierzchni ogólnej gminy – oraz tereny rolne – 6 942 ha stanowi 37% powierzchni gminy. Tereny miejskie (613ha) stanowią 4% powierzchni gminy.

Obszar gminy Przedbórz znajduje się w obrębie 3 jednostek hydrogeologicznych:

- część północno – zachodnia w regionie Łódzkim, podregionie Piotrkowskim (XI –2); poziomy użytkowe wód podziemnych występują w osadach kredowych, tj. kredy dolnej i górnej;
- część południowo – zachodnia w regionie Nidziańskim (symbol XVIII); poziomy użytkowe w utworach górnokredowych i kredowych;
- część północno – wschodnia w rejonie Wokółświętokrzyskim, podregionie Małopolsko - Sulejowskim (XIX –1); poziom użytkowy w utworach górnej kredy i jury.

Są to wody szczelinowe i szczelinowo – porowe, na ogół o zwierciadle napiętym.

Czwartorzędowy poziom wodonośny związany jest przede wszystkim z doliną Pilicy i jest głównym źródłem zaopatrzenia w wodę dla ludności rolniczej. Wody w utworach czwartorzędowych zakumulowane są głównie w piaskach wodolodowcowych i rzecznych o zmiennej miąższości, zalegających na mułkach, glinach lub zwietrzelinach skał mezozoicznych i należą głównie do kategorii wód gruntowych. Zwierciadło wody gruntowej jest swobodne, a jego głębokość zamyka się w przedziale 0÷20 m i więcej. Głębokość występowania zwierciadła jest niewielka (sporadycznie przekracza 5,0 m), wydajność wynosi od 7,7 m³/h do 13 m³/h przy depresji kilku metrów.

Kredowy poziom wodonośny jest podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę większych skupisk ludności. Wody podziemne w utworach kredowych występują głównie na południowy zachód od Pasma Przedborsko - Małopolskiego. Dwa ujęcia wód kredowego poziomu wodonośnego, których wydajność przekracza 100 m³/h znajdują się między innymi w Przedborzu. Poziom dolnokredowy budują piaskowce i piaski, a występujące w nich wody należą do kategorii wód porowo-szczelinowych i porowych. Wodonoścem poziomu górnokredowego są margle, wapienie i opoki. Występują w nich wody zaliczane do kategorii wód szczelinowych. Poziom górnokredowy reprezentują pokłady kimerydu, tj. m.in. wapienie pelityczne, wapienie z ooidami, wapienie zlepieńcowe, muszlowce i margle. Poziom górnokredowy tworzy dość jednolite zwierciadło, którego głębokość jest wyraźnie uzależniona od morfologii terenu, a miejscami ujawnia się na powierzchni w postaci niewielkich źródeł. W rejonie gminy istnieją kontakty hydrauliczne między wodami poziomu czwartorzędowego i kredowego, ponieważ piaszczyste utwory czwartorzędowe leżą bezpośrednio na utworach kredowych.

Południowo – zachodni fragment gminy znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 409 Niecka Miechowska, wymagającego szczególnej ochrony. Jest to zbiornik wód bardzo czystych i czystych, do użytku bez uzdatniania, w utworach kredy dolnej, w ośrodkach szczelinowych i szczelinowo – porowatych. Średnia głębokość ujęć 20-120m. Najbardziej efektywne zasilanie wód podziemnych, przejawiające się wzrostem ich stanów, ma miejsce w okresie roztopów wiosennych. Nagromadzone przez zimę opady atmosferyczne w postaci śniegu, topniejąc w okresie wiosennym, powodują wzmożoną infiltrację. Docierają one do zwierciadła wód podziemnych i wywołują wyraźny jego wzrost. Maksimum stanu wody obserwowane jest w marcu, czyli niemal równocześnie z roztopami. Przejawem wód podziemnych na powierzchni terenu są tereny podmokłe, źródła, wycieki i wysięki. Są to głównie wypływy szczelinowe w strefach krawędziowych, na kontakcie wychodni starszego podłoża i pokryw czwartorzędowych. Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych to część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszenia równowagi hydrogeologicznej.

Cały obszar gminy położony jest w środkowej części zlewni Pilicy, a głównymi rzekami odwadniającymi są Pilica i jej prawobrzeżne dopływy Czarna Włoszczowska i Ojrzanka.

Rzeka Pilica - Długość rzeki Pilicy wynosi ogółem 319km. Pilica przepływa przez zachodnią część gminy Przedbórz (po obu jej stronach położona jest siedziba władz gminy – miasto Przedbórz), stanowiąc niejako naturalną granicę gminy. W rejonie Przedborza tworzy ostro zarysowany przełom przez Pasmo Przedborsko - Małogoskie. Zasoby wodne Pilicy są znaczące, wyższe o $1\text{dm}^3/(\text{km}^2\cdot\text{s})$ od średniej dla terytorium Polski. Udział odpływu podziemnego w odpływie całkowitym w przypadku zlewni Przedbórz osiąga 71% i jest typowy dla obszarów wyżynnych Polski południowej. Rzeka zbiera wody z licznych dopływów, mniejszych rzek i lokalnych cieków. Ponadto na terasach rzeki występują zabagnienia, torfowiska i podmokłości, ale ogólnie zlewnia charakteryzuje się dobrymi warunkami odwodnienia.

Rzeka Czarna Włoszczowska – prawobrzeżny dopływ Pilicy. Na trasie przepływu przez powiat Czarna Włoszczowska przyjmuje prawobrzeżne dopływy: Potok Rybnica, Potok Borowa i Potok. Koryto rzeki nie jest uregulowane.

Rzeka Ojrzanka – prawobrzeżny dopływ Pilicy. Uchodzi do niej w km 191,4. Przepływa przez północną część gminy.

Potok Kaleń i Potok Borowa – niewielkie cieki wodne wpływające do Czarnej Włoszczowy, które zostały uznane za istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa.

Potok Rybnica - niewielki, prawobrzeżny dopływ Czarnej Włoszczowskiej o długości ok. 8km, wypływający pod miejscowością Józefów i wpływający do Czarnej pod wsią Krogulec. Ocena wielkości zasobów wód rzecznych jest związana z samą naturą cieku jako nośnika wody. Zasoby te są określane na podstawie wielkości odpływu ze zlewni. Zmienność przepływu wód uwarunkowana jest naturalnymi czynnikami klimatycznymi i nieklimatycznymi, a także antropopresją. Przepływy charakterystyczne w cyklu rocznym są zmienne sezonowo. Dynamika przepływu przejawia się w postaci niżówek i wezbrań. Najwyższe odpływy (główne cykle wezbraniowe) notowane są w zlewniach Pilicy w czasie roztopów wiosennych w końcu marca. Drugorzędną kulminację odpływu notuje się latem, w lipcu, w czasie ulewnych i nawałnych opadów. Najniższe odpływy występują we wrześniu. Wartość rocznego odpływu z rzeki Pilicy na terenie gminy wynosi ok. 525,1 hm³ (wodowskaz Przedbórz, dorzecze Wisła). W kształtowaniu wielkości odpływu wód w rzekach oprócz bezpośredniego spływu powierzchniowego, udział biorą wody podziemne strefy retencji czynnej. Strefę tą przyjmuje się jako sięgającą do głębokości rozcięć erozyjnych powierzchni terenu przez doliny cieków. Zatem poziomy wodonośne, które nie posiadają kontaktów hydraulicznych z rzekami, a których zasoby czerpane są poprzez studnie głębinowe, stanowią zasoby statyczne strefy retencji biernej. Udział zasilania podziemnego wyrażany jest za pomocą współczynnika zasilania podziemnego, który wynosi odpowiedni: dla Pilicy – 71,0 %. Dla Czarnej Włoszczowskiej - 52,6 %. Świadczy to mniejszym udziale zasilania podziemnego w zlewni Czarnej.

Wody stojące stanowią: zespoły stawów rybnych, podmokłe tereny torfowo bagienne oraz zbiorniki systemów melioracyjnych.

Zasoby wód powierzchniowych gminy uzupełniają znacząco:

- Stawy Poręba – Papiernia (Staw Poręba, Staw Nowy, Staw Dolny zasilane wodami Ojrzanki), Staw Rybakówka Piskorzaniec (zasilany wodami Potoku Borowa) - zespoły stawów rybnych o charakterze hodowlanym
- Zalew w Przedborzu o powierzchni 17 ha.

Obszar gminy położony jest na pograniczu pasa wyżyn i nizin w makroregionie Wyżyna Przedborska, stąd wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego wykazują tu cechy przejściowe: wyżynne, nizinne i pośrednie.

Najbardziej naturalną formacją roślinną, nierozzerwalnie związaną z polskim krajobrazem są rozległe powierzchnie leśne, związane są z występowaniem dawnych puszczy. Cechą charakteryzującą warunki przyrodnicze gminy Przedbórz jest najwyższy w powiecie

radomszczańskim stopień lesistości (56 %). Warunki klimatyczne, glebowe i siedliskowe decydują o znacznej przewadze zasięgu borów sosnowych.

Podział zbiorowisk leśnych dla gminy Przedbórz przedstawia się następująco:

- bór suchy 7,1 %
- bór świeży 43,1 %
- bór wilgotny 8,7 %
- bór bagienny 1,6 %
- bór mieszany wilgotny 2,9 %
- bór mieszany świeży 25,6 %
- las mieszany świeży 5,4 %
- las mieszany wilgotny 0,1 %
- las s świeży 0,6 %
- las wilgotny 0,7 %
- ols 3,5 %
- ols jesionowy 0,7 %

Struktura gatunkowa i siedliskowa wskazuje na duże zróżnicowanie, daje możliwość utrzymania drzewostanów wielogatunkowych oraz ciągłego powolnego zwiększania udziału gatunków liściastych.

Gatunki dominujące drzewostanów to:

- sosna pospolita (*Pinus silvestris*) 91,5 %
- modrzew europejski (*Larix decidua*) 0,1 %
- świerk pospolity (*Picea abies*) 0,1 %
- jodła pospolita (*Abies alba*) 0,5 %
- buk pospolity (*Fagus sylvatica*) 0,3 %
- dąb pospolity (*Quercus robur*) 0,9 %
- jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) 0,3 %
- brzoza brodawkowata (*Betula verrucosa*) 2,3 %
- olsza czarna (*Alnus glutinosa*) 3,9 %
- topola osika (*Populus tremula*) 0,1 %

Zieleń miejska: parki spacerowo-wypoczynkowe, zieleńce, zieleń uliczna, tereny zieleni osiedlowej, zajmuje niewielką powierzchnię. W Przedborzu znajdują się 3 zieleńce. Do kompleksów zieleni zalicza się także zieleń cmentarna oraz sady, których powierzchnia wynosi 24ha (GUS, 2005r.), co stanowi zaledwie 0,12 %.

Na powierzchni gminy istnieje również roślinność synantropijna istniejąca dzięki ingerencji człowieka: zbiorowiska segetalne – rośliny uprawne i towarzyszące im chwasty polne oraz zbiorowiska ruderalne – rośliny towarzyszące drogom, osiedlom, nasypom przemysłowym, gruzowiskom.

Na terenie gminy Przedbórz istnieją dwa rezerваты przyrody: Rezerwat Piskorzaniec i Rezerwat Czarna Różga.

Rezerwat Piskorzaniec został utworzony w 1990 r. Zajmuje 409,19 ha powierzchni, co czyni go największym spośród rezerwatów Przedborskiego Parku Krajobrazowego. Obejmuje on ochroną ekosystemy wysokotorfowiskowe oraz bagienne lasy olchowo brzezinowe i bory bagienne. Rezerwat powstał dla ochrony wielu bardzo rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin charakterystycznych dla ekosystemów torfowiskowo – bagiennych: rosiczka długolistna, rosiczka pośrednia, kruszczyk błotny, turzycza bagienne, bagnica torfowa, wierzb borówkolistna, turzycza strunowa.

Torfowisko Piskorzaniec zasiedla wyjątkowo liczny i bogaty w gatunki świat zwierząt: spośród płazów – żaba jeziorkowa, żaba śmieszka, żaba wodna, żaba trawna, żaba moczarowa, ropucha szara, ropucha zielona, kumak nizinny, rzekotka drzewna, traszka zwyczajna; gadów – żmija zygzakowata, padalec, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, zaskroniec; ptaków – m. □n. Bąk, łabędź niemy, żuraw, remiz, bocian biały, bocian czarny, błotniak łąkowy, jerzyk; ssaków – bóbr, wydra, łось.

Rezerwat Czarna Różga utworzony został w 1996 r. Jest rezerwatem leśnym obejmującym 185,60ha powierzchni naturalnego lasu wilgotnego. W rezerwacie występuje pięć zespołów leśnych niżowo-wyżynnych, wewnętrznie zróżnicowanych na podzespoły i lokalne postacie. Są to: ols porzeczkowy, łęg jesionowołoszowy, grąd subkontynentalny, wyżynny mieszany bór jodłowy i bór bagienne. Na florę rezerwatu składa się ponad 300 gatunków roślin. Do najcenniejszych należą gatunki górskie o nielicznych stanowiskach na niżu, mające w Polsce Środkowej granicę występowania, np. widłak wroniec, kokoryczka okółkowa, trybula lśniaca, nerecznica szerokolistna. W rezerwacie rosną następujące gatunki roślin objętych ochroną całkowitą: wawrzynek wilczełyko, bluszcz pospolity, widłaki (gajowy, wroniec, goździsty) I pomocnik blaszkowaty. Pod ochroną częściową pozostają porzeczka czarna, kruszyna pospolita, bagno zwyczajne, kalina koralowa. Wśród gatunków należących do fauny spotkać można padalca, żmiję zygzakowatą, zaskronca, rzekotkę drzewną, myszołowa, bociana czarnego, żurawia.

Przedborski Park Krajobrazowy powstał w 1988 r. Powierzchnia parku wynosi 16553ha, z czego 7385 ha leży na terenie województwa łódzkiego i gminy Przedbórz, a pozostała w

granicach administracyjnych województwa świętokrzyskiego. Wraz Sulejowskim Parkiem Krajobrazowym (1994) i Spalskim Parkiem Krajobrazowym (1995) tworzy Zespół Nadpilicznych Parków Krajobrazowych (grudzień 1995), który powstał dla zachowania i ochrony cennych przyrodniczo obszarów będących pozostałością Puszczy Pilickiej oraz fragmentów Wyżyny Przedborskiej wraz z doliną rzeki Czarnej Włoszczowskiej.

Największymi wartościami parku, decydującymi o jego atrakcyjności są:

- malownicze i różnorodne krajobrazy, z kilkoma wzniesieniami o wysokości ponad 300m n.p.m.,
- cenne przyrodniczo doliny Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej,
- rozległe obszary podmokłe,
- bogata flora i fauna,
- korzystne warunki bioklimatyczne związane z obfitością lasów,
- ustronność położenia, przewaga tradycyjnych form gospodarki rolnej.

Na florę Przedborskiego Parku Krajobrazowego składa się 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym 62 gatunki objęte ochroną prawną (50 – ochrona całkowita i 12 – ochroną częściową. Równie bogata jest flora mszaków i porostów. Liczy ona 167 gatunków mszaków, w tym 36 wątrobowców i 131 mchów, spośród których 11 gatunków znajduje się na Czerwonej Liście Mszaków zagrożonych w Polsce oraz 155 gatunków porostów, z których 30 objętych jest ochroną całkowitą.

Na obszarze parku występują 22 gatunki ryb, 10 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, ponad sto gatunków ptaków z bielikiem na czele oraz 39 gatunków ssaków.

W 2002 r. Wojewoda Łódzki wydając rozporządzenie dotyczące plany ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego zniósł dotychczasową otulinę parku i wyznaczył wokół niego **Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu**. Jego powierzchnia wynosi 18466ha, z czego 5417ha leży w granicach administracyjnych województwa łódzkiego.

Na obszarze gminy Przedbórz istniejące do 2008 r., w liczbie 22, **pomniki przyrody** ustanowione zostały rozporządzeniem nr 4/96 z dnia 4 listopada 1996 r. Wojewody Piotrkowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Piotrkowskiego z 1996 r. nr 21, poz. 75). Dnia 29 sierpnia 2008 r. Rada Miejska w Przedborzu podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia pomników przyrody, na mocy której ochroną w formie pomników przyrody objęto 26 pojedynczych lub zrostów drzew rosnących na terenie zabytkowego parku przy ul. Trytwa w Przedborzu (nr działki ewidencyjnej 154/1, obręb 5).

Na obszarze gminy Przedbórz istnieje 30 **użytków ekologicznych** (26 stanowi kompleksy bagien i torfowisk śródlęśnych, 4 – to tereny zabagnione) ustanowionych rozporządzeniem nr

5/96 z dnia 4 listopada 1996 r. Wojewody Piotrkowskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Piotrkowskiego z 1996 r. nr 21, poz. 76).

Na terenie gminy Przedbórz istnieje jeden **zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Majowa Góra”** ustanowiony uchwałą nr XXI/153/94 Rady Miejskiej w Przedborzu z dnia 23 marca 1994 r. Obejmuje on obszar leśny o powierzchni 3,90 ha, oznaczony za numerem działki 72, obręb geodezyjny nr 5 w Przedborzu. Na terenie zespołu przyrodniczo krajobrazowego i w utworzonej wokół niego strefie ochronnej, stanowiącej pas o szerokości 30m, zakazano budowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń lub instalacji zagrażających rodzimej przyrodzie.

Na obszarze gminy Przedbórz leżą fragmenty trzech projektowanych obszarów **Natura 2000**: Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Ostoja Przedborska” ,Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Dolina Środkowej Pilicy” i Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Dolina Górnej Pilicy” (w załącznikach 1-3 mapy z obszarami w rejonie Przedborza).

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Przedborska”

Obszar obejmuje fragment Przedborskiego Parku Krajobrazowego. Zachodnią część obszaru stanowi zbocze Pasma Przedborsko-Małogoskiego zbudowanego z górnajurajskich wapieni i kredowych piaskowców. Sieć rzeczna jest stosunkowo bogata, stanowią ją liczne dopływy Czarnej Włoszczowskiej. Znaczną część obszaru zajmuje rozległy kompleks wilgotnych i podmokłych łąk oraz największy w tej części Polski płat lasów jesionowo-olszowych (obwód Oleszno). Zachowały się tu duże fragmentami naturalnych drzewostanów. Dominują bory sosnowe, lecz pozostały też naturalne płaty grądów, buczyn i dąbrów. Na zboczach wzgórz rozwijają się murawy kserotermiczne, a w dolinach torfowiska. Najbardziej rozległym i najcenniejszym z nich jest Piskorzeniec. Również na torfowisku Jedle stwierdzono dobrze zachowane fragmenty torfowiska wysokiego i przejściowego (2 km na SW od wsi Jedle). Na jego trudno dostępnych fragmentach występują liczne oczka wodne z płem mszarnym.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Środkowej Pilicy”

Obszar obejmuje 40 km odcinek środkowej Pilicy (około 1/8 całkowitej długości rzeki). Obszar położony w większości w regionie Doliny Sulejowskiej, pomiędzy Wzgórzami Radomszczańskimi,

Równiną Piotrkowską (na zachodzie) i Wzgórzami Opoczyńskimi (na wschodzie). Wody Pilicy są stosunkowo czyste. Rzeka jest nieuregulowana; ma naturalny charakter (liczne meandry i starorzecza). Pewne fragmenty obszaru są regularnie zalewane. Łąki kośne i pastwiska pokrywają dużą część powierzchni doliny; znajdują się tu również niewielkie płaty

torfowisk, trzcinowisk i turzycowisk. Znaczne połacie brzegów rzeki porośnięte są lasami łągowymi i nadrzecznymi zaroślami wierzbowymi.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Górnej Pilicy”

Obszar położony jest w Krainie Świętokrzyskiej, w okręgu Włoszczowsko-Jędrzejowskim. Występują tutaj duże, w większości naturalne kompleksy leśne (grądy, lasy mieszane świeże i wilgotne oraz w dolinach rzecznych - lasy łąkowe i olsy). Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną: bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi. Powierzchnia licznych bagien i torfowisk systematycznie się kurczy w wyniku naturalnych zmian sukcesyjnych oraz zabiegów melioracyjnych.

Ostoja obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe, bardzo dobrze zachowane lasy łąkowe, bory bagienne, rzadziej bory chrobotkowe. Obszar ma też znaczenie dla ochrony starorzeczy. W ostoi zlokalizowane są liczne populacje gatunków roślin chronionych i ginących (ponad 60). Dolina Górnej Pilicy należy do najistotniejszych ostoi fauny w Polsce środkowej. Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju mają tu: bóbr europejski, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, minóg ukraiński, koza, głowacz białopłetwy, trzepla zielona, czerwńczyk fioletek i zatoczek łamliwy. Przy czym populacje trzepli zielonej, czerwńczyka fioletka i zatoczka łamliwego należą do kluczowych w skali kraju. Wśród rozlewisk Dolinie Pilicy występują liczne mikrosiedliska dogodne dla występowania poczwarówki jajowatej. Pilica i jej dopływy są dobrym siedliskiem dla występowania skójki gruboskorupowej. Istotne w skali regionu są populacje: pachnicy dębowej, piskorza, modraszka telejusa i modraszka nausitousa. Potwierdzenia wymaga występowanie podawanych z terenu ostoi: kreślinka nizinnego (Kubisz 2004) i kozy złotawej (Boroń 2004).

Ostoja posiada bogaty zestaw gatunków owadów i innych organizmów wpisanych na czerwoną listę lub wymienianych w załącznikach do konwencji międzynarodowych. W "Dolinie Górnej Pilicy" licznie reprezentowane są przyrodniczo cenne gatunki ptaków. Obszar znajduje się częściowo na terenie Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (60 090 ha; 1995) oraz Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (14 490 ha; 2002), zawiera jeden rezerwat przyrody "Ługi" (90,23 ha, 1981). Są tu trzy użytki ekologiczne "Bagna i torfowiska" oraz kilka pomników przyrody.

Wnioski monitoringu stanu środowiska, w którego zakresie badano: powietrze, opady atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne:

- powiat radomszczański, a tym samym gmina Przedbórz znajduje się w strefie piotrkowsko - radomszczańskiej. Ze względu na poziomy dopuszczalne określone dla dwutlenku siarki, dwutlenki azotu, ołowiu, pyłu PM₁₀, benzenu i tlenku węgla pod kątem ochrony zdrowia strefę piotrkowsko - radomszczańską zakwalifikowano do klasy A, natomiast dla pyłu PM₁₀ do klasy C²;
- w punkcie pomiarowym na rzece Struga Strzelecka na terenie gminy Przedbórz wody zakwalifikowano do IV klasy, czyli wód niezadowolającej jakości – zadecydowały o tym dwa wskaźniki z grupy parametrów charakteryzujących warunki tlenowe i obciążenie materią organiczną, tj. tlen rozpuszczony (zbyt niski) i ChZT-Cr (zbyt wysoki)³;
- wody podziemne zakwalifikowano do II klasy jakości – punkt monitoringu krajowego zlokalizowany w Przedborzu;
- nie prowadzono badań stanu klimatu akustycznego oraz promieniowania pól elektromagnetycznych.

Wpływ na środowisko przyrodnicze i ludzi skutków braku realizacji założeń Programu:

Brak realizacji zadań Programu przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska, zwłaszcza w zakresie:

- zanieczyszczenia zasobów wodnych w związku ze wzrostem wytwarzania ścieków i ich niewłaściwym odprowadzaniem,
- postępująca degradacja gleb w związku ze wzrostem wytwarzania ścieków i ich niewłaściwym odprowadzaniem, brak działań w kierunku rekultywacji gminnego składowiska,
- degradacja walorów krajobrazowych w związku z brakiem złym stanem technicznym dróg brakiem zapewnienia ochrony,
- zanieczyszczenia powietrza – brak działań w strefie sieradzko - wieluńskiej w celu zmieszenia zanieczyszczenia i zużycia energii,
- pogorszenie jakości życia mieszkańców w wyniku braku rozbudowy infrastruktury technicznej,
- zagrożenie powodziowe w przypadku braku wprowadzania działań prewencyjnych,

² Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim 2008

³ Informacja o stanie środowiska na terenie powiatu radomszczańskiego w roku 2007

- niewykorzystywanie energii odnawialnej, brak podejmowania działań w kierunku wspierania rozwoju wykorzystania alternatywnych źródeł energii.

Generalnie brak realizacji założeń Programu jest sprzeczne z zapisami Polityki Ekologicznej Państwa oraz Programu Ochrony Środowiska województwa łódzkiego.

5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Zadania potencjalnie znacząco wpływające na środowisko zlokalizowane są w różnych punktach gminy, stąd diagnoza stanu środowiska obszarów przez nie objętych, również zawiera się we: wnioskach monitoringu stanu środowiska, w którego zakresie badano: powietrze, opady atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne :

- powiat radomszczański, a tym samym gmina Przedbórz znajduje się w strefie piotrkowsko - radomszczańskiej. Ze względu na poziomy dopuszczalne określone dla dwutlenku siarki, dwutlenki azotu, ołowiu, pyłu PM10, benzenu i tlenku węgla pod kątem ochrony zdrowia strefę piotrkowsko - radomszczańską zakwalifikowano do klasy A, natomiast dla pyłu PM 10 do klasy C ⁴;
- w punkcie pomiarowym na rzece Struga Strzelecka na terenie gminy Przedbórz wody zakwalifikowano do IV klasy, czyli wód niezadowolającej jakości – zadecydowały o tym dwa wskaźniki z grupy parametrów charakteryzujących warunki tlenowe i obciążenie materią organiczną, tj. tlen rozpuszczony (zbyt niski) i ChZT-Cr (zbyt wysoki)⁵ ;
- wody podziemne zakwalifikowano do II klasy jakości – punkt monitoringu krajowego zlokalizowany w Przedborzu;
- nie prowadzono badań stanu klimatu akustycznego oraz promieniowania pól elektromagnetycznych.

Opis przyrodniczy zawarto w rozdziale 4.

Natomiast ewentualne znaczące negatywne oddziaływania na środowisko związane są z rozbudową i budową: dróg, kanalizacji, sieci wodociągowej.

Prace te obejmowałyby rejon terenów zabudowanych. Dominująca jest roślinność antropogeniczna. Przede wszystkim uprawy zbóż, ziemniaki, pospolite uprawy ogródków przydomowych, drzewa owocowe.

Elementem szaty roślinnej jest również obecność roślin synantropijnych (zbiorowiska roślinne i gatunki roślin towarzyszące człowiekowi – nie uprawiane, często niechciane i

⁴ Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim 2008

⁵ Informacja o stanie środowiska na terenie powiatu radomszczańskiego w roku 2007

zwalczane, spontanicznie wchodzą do upraw – chwasty, zarastają pobocza dróg, podwórza – rośliny ruderalne, wśród nich wyróżnia się apofizy – rodzimego pochodzenia i an tropofity – obcego pochodzenia) takich jak np.: pokrzywa zwyczajna, komosa biała, tasznik pospolity, bieleń dziedzierzawa, podbiał pospolity.

6. Identyfikacja problemów ochrony środowiska istniejących z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Zagrożenia dla środowiska jakie mogą wystąpić mogą mieć swoje źródła przede wszystkim w działalności człowieka: transport, energetyka, rolnictwo, gospodarka komunalna. Obszar nie należy również do terenów zagrożonych w wyniku działalności przemysłowej.

Najważniejsze problemy ochrony środowiska zidentyfikowane na terenie gminy:

- Udział gleb zdegradowanych w wyniku nadmiernego zakwaszenia oraz zubożenia w makroskładniki jest ściśle związany z emisją zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego, stosowaniem nawozów mineralnych, jak również emisją zanieczyszczeń przemysłowych. Potencjalne zagrożenie stanowią odpady produkowane przez przemysł oraz przez mieszkańców gminy. Odpady muszą być składowane lub unieszkodliwiane w sposób zorganizowany, jednak nadal problem stanowią pojawiające się dzikie składowiska śmieci, które mogą wpływać między innymi na zmianę odczynu gleb. Odpady komunalne składowane w nieplanowany sposób mogą również przyczynić się do wzrostu zawartości metali ciężkich.

Natomiast główną przyczyną erozji gleb jest zniszczenie trwałej szaty roślinnej (lasów, łąk, pastwisk) tworzącej zwartą ochronę powierzchni ziemi.

- Jakość wód powierzchniowych, a co za tym idzie ograniczenie możliwości ich wykorzystania, pogarszająca się jakość wód podziemnych.

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych wynikają głównie z niewystarczającej sieci kanalizacji sanitarnej, szczególnie jej braku na obszarach peryferyjnych miasta i obszarach wiejskich. Ścieki bytowo – gospodarcze na tych terenach kierowane są do szamb i dołów chłonnych. Dodatkowo może to powodować ich infiltrację do wód podziemnych. Źródło zanieczyszczenia stanowią również: odprowadzanie przez gospodarstwa domowe nieoczyszczonych ścieków wprost do cieków i rowów, powierzchniowe spływy zanieczyszczeń z otaczających je terenów, wody opadowe, roztopowe, eutrofizacja. Zagrożenia stanowią również: dzikie składowiska odpadów, stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawadnianie pól ściekami.

Ponadto zanieczyszczenia wód powodowane są przez emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych przenikających z opadami atmosferycznymi, wykonywanie robót budowlanych, spływy powierzchniowe z dróg.

W planowaniu ochrony przeciwpowodziowej oraz w działaniach operacyjnych na szczeblu lokalnym niezbędne jest utrzymanie drożnych systemów melioracji.

- Stan czystości powietrza atmosferycznego w gminie jest zadowalający. Należy dążyć do utrzymywania tego stanu.

Ewentualne zagrożenia związane mogą być zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego, w związku ze wzrostem natężenia ruchu i jednocześnie brakiem jego płynności.

Poza tym istotne jest utrzymanie w dobrym stanie infrastruktury drogowej, urządzeń spalających paliwa konwencjonalne, świadomość mieszkańców (brak świadomości zagrożenia wynikającego z wykorzystywania odpadów komunalnych jako materiału opałowego).

- Udział odnawialnych źródeł energii w bilansie zasobów energetycznych, prócz podstawowego celu – poprawy stanu środowiska, ma przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Zakłada się, że największym odbiorcą energii ze źródeł odnawialnych może być rolnictwo, mieszkalnictwo i komunikacja. Polityka energetyczna Polski do 2025 roku wskazała docelowe udziały energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, i tak do roku 2010 – 7,5% oraz 2020 – 14% w bilansie energii pierwotnej stanowić ma energia odnawialna.

W gminie z alternatywnych źródeł energii wykorzystywana jest jedynie biomasa.

- Podstawowym problemem jest antropopresja. Powoduje zmniejszenie bioróżnorodności, wymieranie gatunków, a co za tym idzie ubożenie ekosystemów i degradację krajobrazu.

Generalnie największe szkody w środowisku przyrodniczym powodowane przez człowieka; powodują przede wszystkim zmniejszanie się liczby stanowisk wielu gatunków roślin oraz przekształcanie siedlisk.

Eliminacja cennych składników szaty roślinnej może nastąpić również w wyniku procesów spontanicznej sukcesji jak zarastanie krzewami, czy przekształcenia płatów boru świeżego w bór mieszany.

- Uciążliwości hałasowe spowodowane są głównie przez emisję hałasu komunikacyjnego. Związane jest to ze wzrostem natężenia ruchu drogowego. Wzmożony ruch związany jest dodatkowo z przejazdami tranzytowymi. Jednocześnie wzrost liczby pojazdów uczestniczących w ruchu wiąże się z problemami w płynności przejazdów. Na

uciążliwości spowodowane hałasem komunikacyjnym wpływa również zły stan techniczny dróg stan infrastruktury kolejowej (torowiska), rodzaj i stan taboru kolejowego.

7. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016

W celu ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego wskazano następujące kierunki na lata 2009-2012:

- konieczne dokończenie inwentaryzacji i waloryzacji różnorodności biologicznej Polski
- ścisła współpraca w zakresie ochrony przyrody z organizacjami pozarządowymi oraz prowadzenie szerokich akcji edukacyjnych wśród społeczeństwa
- realizacja przez Lasy Państwowe „Krajowego programu zwiększenia lesistości”, przy czym jest konieczna aktualizacja tego programu, przewidziana w roku 2009
- wyodrębnienie w ramach gospodarowania wodami dwóch sektorów, tj. sektora zarządzania zasobami wodnymi (funkcja organu właściwego w sprawach gospodarowania wodami, zarządzającego zasobami wodnymi i wykonującego kontrole) oraz sektora administrowania majątkiem Skarbu Państwa (utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz planowanie i realizacja inwestycji w gospodarce wodnej),
- stopniowe wprowadzanie odpłatności przez użytkowników wód za korzystanie przez nich z zasobów wodnych, z uwzględnieniem oddziaływania na środowisko,
- pełne dostosowanie polskiego prawa do prawa UE,
- opracowanie i wdrożenie systemu informatycznego gospodarowania wodami spójnego z systemem informatycznym resortu „Środowisko”,
- przygotowanie oceny ryzyka powodziowego, która wskazywała będzie obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, dla których należało będzie do 2013 r. opracować mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego,
- wyznaczenie obszarów zalewowych tam, gdzie nie zostały jeszcze wyznaczone,
- realizację zadań wynikających z ustawy - Prawo wodne przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną i państwową służbę hydrogeologiczną,
- rozwój tzw. małej retencji wody przy wsparciu finansowym z programów UE,

- realizacja projektów z środków Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” (priorytet III), mających na celu zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz ochrony przed powodzią,
- modernizacja systemów melioracyjnych przez zaopatrzenie ich w urządzenia piętrzące wodę, umożliwiające sterowanie odpływem,
- dokończenie systemu monitorowania terenów osuwiskowych,
- rozpoczęcie realizacji ochrony głównych zbiorników wód podziemnych,
- propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych),
- opracowanie krajowej strategii ochrony gleb, w tym walki z ich zakwaszeniem,
- promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego,
- waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności,
- rozwój monitoringu gleb,
- finansowe wspieranie przez fundusze ekologiczne inicjatyw dotyczących rekultywacji terenów zdegradowanych i zdewastowanych,
- zakończenie opracowania systemu osłony przeciwsuwiskowej przez Państwowy Instytut Geologiczny,
- ułatwienia dla przedsiębiorstw prowadzących prace poszukiwawczorozpoznawcze przez uchwalenie nowego prawa geologicznego i górniczego,
- ułatwienia w dostępie do map i danych geologicznych,
- uzupełnienia mapy geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 o nowe warstwy tematyczne,
- uzupełnienie baz danych geologiczno-inżynierskich dla aglomeracji miejskich,
- tworzenie stanowisk dokumentacyjnych i geoparków w celu prawnej ochrony dziedzictwa geologicznego Polski oraz inwentaryzacja stanowisk geologicznych i utworzenie ich centralnego rejestru,
- zakończenie prac nad systemem osłony przeciwsuwiskowej SOPO i utworzenie centralnego rejestru osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi,
- określenie obszarów zagrożonych naturalnymi mikrowstrząsami sejsmicznymi,
- prowadzenie polityki koncesyjnej mającej na celu zwiększenie udokumentowania złóż surowców energetycznych z jednoczesnym promowaniem nowych technologii pozyskiwania energii ze złóż, zwłaszcza węgla, w celu minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko dotychczasowego sposobu eksploatacji,

- promowanie wykorzystania metanu z pokładów węgla,
- zbierania i udostępniania informacji na temat zagrożeń dla zdrowia społeczeństwa (zarówno nagłych, jak i długotrwałych),
- opracowania zasad analizy ryzyka zdrowotnego dla procedur związanych z dopuszczaniem inwestycji do realizacji,
- poprawy funkcjonowania państwowego monitoringu środowiska i monitoringu sanitarnego przez poprawę technicznego wyposażenia służb kontrolnych w nowoczesny sprzęt oraz sieci alarmowe,
- wspólnych działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Środowiska w celu poprawy jakości wody pitnej,
- wspólnego prowadzenia akcji edukacyjno-szkoleniowych dla służb zakładów przemysłowych i pracowników administracji publicznej w zakresie zapobiegania awariom oraz skażeniom środowiska,
- doposażenie straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa chemiczno-ekologicznego oraz sporządzanie wojewódzkich i powiatowych planów zarządzania ryzykiem wystąpienia awarii
- dalsza redukcja emisji SO₂, NO_x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii; zadanie to jest szczególnie trudne dlatego, że struktura przemysłu energetycznego Polski jest głównie oparta na spalaniu węgla i nie można jej zmienić w ciągu kilku lat,
- możliwie szybkie uchwalenie nowej polityki energetycznej Polski do 2030 r., w której zawarte będą mechanizmy stymulujące zarówno oszczędność energii, jak i promujące rozwój odnawialnych źródeł energii,
- modernizacja systemu energetycznego, która musi być podjęta jak najszybciej nie tylko ze względu na ochronę środowiska, ale przede wszystkim ze względu na zapewnienie dostaw energii elektrycznej; decyzje o modernizacji bloków energetycznych i całych elektrowni powinny zapadać przed rokiem 2010 ze względu na długi okres realizacji inwestycji w tym sektorze; może tak się stać jedynie przez szybką prywatyzację sektora energetycznego i związanym z nią znacznym dopływem kapitału inwestycyjnego,
- w latach 2009-2012 także podjęcie działań związanych z gazyfikacją węgla (w tym także z gazyfikacją podziemną) oraz z techniką podziemnego składowania dwutlenku węgla; dopiero dzięki uruchomieniu pełnego pakietu ww. działań można liczyć na wypełnienie przez Polskę zobowiązań wynikających z opisanych wyżej dyrektyw,

- konieczne opracowanie i wdrożenie przez właściwych marszałków województw programów naprawczych w 161 strefach miejskich, w których notuje się przekroczenia standardów dla pyłu drobnego PM10 i PM2,5,
- zawartych w Dyrektywie CAFE,
- budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów dla wszystkich aglomeracji powyżej 15 000 RLM oraz rozbudowa dla nich sieci kanalizacyjnych wspierana dotacjami z Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” (priorytet I),
- uruchomienie działań zapisanych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce oraz w programie wodno środowiskowym kraju,
- opracowanie programów działań specjalnych mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia powodowanego przez substancje niebezpieczne i priorytetowe pochodzące przede wszystkim ze źródeł przemysłowych,
- realizacja programów działań na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego,
- wyposażenie zakładów sektora rolno-spożywczego w wysokosprawne oczyszczalnie ścieków,
- wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe,
- ustanowienie obszarów ochronnych dla głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych,
- rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- ścisła współpraca z państwami leżącymi nad Morzem Bałtyckim w realizacji programu ochrony wód tego morza w ramach Konwencji Helsińskiej,
- wdrożenie do praktyki najbardziej skutecznych i ekonomicznie opłacalnych metod odzysku osadów ściekowych z dużych oczyszczalni ścieków
- sporządzenie map akustycznych dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz dla dróg krajowych i lotnisk, a także wynikających z nich programów ochrony przed hałasem
- likwidacja źródeł hałasu przez tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie szybkości ruchu, wymianę taboru tramwajowego na mniej hałaśliwy, a także budowę ekranów akustycznych
- wykorzystywanie planowania przestrzennego dla rozdzielania potencjalnych źródeł hałasu od terenów mieszkaniowych
- rozwój systemu monitoringu hałasu

- zorganizowanie laboratorium referencyjnego do pomiaru pól w ramach Inspekcji Ochrony Środowiska i szkolenie specjalistów w zakresie ich pomiaru, a także opracowanie w Ministerstwie Środowiska procedur zapewniających bezpieczną lokalizację źródeł pól elektromagnetycznych
- zobowiązanie operatorów telefonii komórkowej do zgłoszenia organowi ochrony środowiska instalacji stanowiących źródła promieniowania

Program Ochrony Środowiska dla województwa łódzkiego na lata 2008-2011

Sformułowano następujące działania ekologiczne:

- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
- ochrona przed zanieczyszczeniami ze źródeł punktowych i obszarowych,
- ochrona przed powodzią i skutkami suszy,
- ochrona gleb użytkowanych rolniczo przed degradacją,
- rekultywacja terenów zdegradowanych,
- ochrona różnorodności biologicznej,
- ochrona i zwiększenie zasobów leśnych,
- objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów o największych walorach przyrodniczych,
- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów oraz stworzenie zintegrowanego systemu odzysku i unieszkodliwiania,
- eliminowanie uciążliwości związanych z niewłaściwym postępowaniem z odpadami,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, liniowych i powierzchniowych, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- zwiększenie wykorzystania gazu ziemnego w przemyśle i gospodarce komunalnej,
- ograniczenie hałasu pochodzenie komunikacyjnego,
- ograniczenie skutków awarii przemysłowych i chemicznych,
- zapobieganie i ograniczanie skutków awarii związanych z przewozem materiałów niebezpiecznych szlakami drogowymi i kolejowymi,
- zachowanie stref bezpieczeństwa przy lokalizacji obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne,
- zmniejszenie materiałochłonności produkcji,
- racjonalna eksploatacja kopalin,
- edukacja ekologiczna,
- upowszechnianie informacji o środowisku.

Zawarte w powyższych dokumentach cele zgodne są z zapisami przyjętych dyrektyw i dokumentów Unii Europejskiej.

Głównym celem opracowanej koncepcji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz jest spełnienie wymogów prawnych wynikających z zapisów aktów prawnych prawa polskiego, prawa lokalnego oraz planów wyższego szczebla.

Biorąc pod uwagę zapisy Programu Ochrony Środowiska oraz odnosząc je do wyżej przedstawionych zapisów innych dokumentów strategicznych, stwierdza się zgodność jego zapisów i integralność z celami i kierunkami innych strategii dotyczących:

- ochrony zasobów wodnych,
- ochrony gleb,
- ochrony powietrza,
- ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych,
- racjonalnego wykorzystania poszczególnych komponentów środowiska.

8. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Przede wszystkim istotnym jest, że szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie **na etapie wydawania decyzji środowiskowej**. Zasadniczym jest przedstawienie pozytywnych, jak i negatywnych skutków realizacji niniejszego dokumentu (bądź też braku tych skutków):

+ pozytywne
- negatywne
0 neutralne

Działanie	Zadanie	Oddziaływanie na poszczególne komponenty							
		Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyrodę i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy
<i>Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowej</i>	Bieżące remonty i modernizacja istniejących wodociągów	0	+	0	0	0	0	0	+
	Modernizacje stacji uzdatniania wody	0	+	0	0	0	0	0	+
	Rozbudowa sieci wodociągowej	0	+	0	0	0	0	0	+
	Kontynuacja monitoringu przepływu i strat wody	0	+	0	0	0	0	0	+
<i>Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza w systemach przesyłowych, poprawa parametrów energetycznych budynków oraz podnoszenie sprawności wytwarzania energii</i>	Stosowanie materiałów energooszczędnych w budownictwie	+	0	0	0	+	0	0	+
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	+	0	+	0/-	+	0	0	+
	Modernizacja oświetlenia ulicznego	+	0	0	0	+	0	0	+
	Usprawnienie sieci wewnętrznej centralnego ogrzewania budynków	+	0	+	0	+	0	0	+
	Wprowadzanie zamkniętych obiegów wody i wodooszczędnych technologii produkcji w przemyśle	0	+	+	0	+	+	0	+
	Wdrażanie pozwoleń zintegrowanych i mechanizmu najlepszych dostępnych technologii (BAT)	+	+	+	+	+	+	+	+
	Wprowadzanie ocen cyklu życia produktów o wysokim stopniu materiałochłonności	+	+	+	+	+	+	+	+
	Wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego poprzez wdrażanie norm ISO, EMAS, programów „Czystej produkcji”, „Odpowiedzialność i troska”	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin</i>	Ograniczenie naruszeń dotyczących ochrony środowiska towarzyszących wydobywaniu kopalin poprzez prowadzenie kontroli w zakładach	+	+	+	+	+	+	+	+
	Zagospodarowanie i rekultywacja wyrobisk oraz terenów poeksploatacyjnych, najlepiej w kierunku rekreacyjno – wypoczynkowym	0	+	+	0	+	+	0	+
<i>Wykorzystanie źródeł energii odnawialnej</i>	Określenie potencjału technicznego i ekonomicznego energii odnawialnej	+	+	+	0	+	0	0	+
	Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej z alternatywnych źródeł	+	+	+	0	+	0	0	+

	Zadanie	Oddziaływanie na poszczególne komponenty							
		Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyrodę i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy
	Budowa urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii ze źródeł alternatywnych (wody, wiatru, słońca, biomasy, biogazu i in.)	+	+	+	0	+	0	0	+
	Zastępowanie węgla bardziej ekologicznymi nośnikami energii, w tym w obiektach użyteczności publicznej kotłowni na paliwa przyjazne środowisku	+	+	+	0	+	0	0	+
<i>Uporządkowanie gospodarki ściekowej</i>	Bieżące remonty istniejącej sieci kanalizacyjnej	0	+	+	0	+	0	0	+
	Bieżące remonty i modernizacje oczyszczalni ścieków	0	+	+	0	+	0	0	+
	Budowa oczyszczalni ścieków w Górach Mokrych	0	+	+	0	+	0	0	+
	Budowa oczyszczalni ścieków w Kajetanowie i Nosalewicach	0	+	+	0	+	0	0	+
	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	0	+	+	0	+	0	0	+
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	0	+	+	0	+	0	0	+
	Ewidencja zbiorników bezodpływowych	0	+	+	0	+	0	0	+
<i>Poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych</i>	Bieżąca modernizacja stacji uzdatniania wody	0	+	0	0	0	0	0	+
	Oczyszczanie cieków wodnych	0	+	0	0	0	0	0	+
	Stały monitoring ścieków odprowadzanych do wód	0	+	+	0	0	0	0	+
<i>Ochrona przed wylewem wód</i>	Zwiększenie przepustowości koryt, między innymi przez, modernizację kanałów, czyszczenie i udroźnienie koryt rzek	0	+	0	0	0	+	0	+
	Bieżące remonty systemu melioracyjnego i p. powodziowego	0	+	0	0	0	0	0	+
<i>Bieżąca modernizacja dróg</i>	Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych	+	0	0	0/-	0	+	0	+
	Modernizacje dróg i ulic	+	0	0	0/-	0	+	0	+
<i>Wsparcie budowy infrastruktury rowerowej</i>	Stworzenie ciągów rekreacyjnych i szlaku rowerowego	+	0	0	+	0	0	0	+

Działanie	Zadanie	Oddziaływanie na poszczególne komponenty							
		Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyrodę i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy
<i>Zwiększenie wykorzystania gazu ziemnego w przemyśle i gospodarce komunalnej</i>	Zastępowanie węgla bardziej ekologicznymi nośnikami energii, szczególnie w indywidualnych systemach grzewczych	+	+	+	0	+	0	0	+
<i>Monitoring hałasu</i>	Wprowadzenie do miejskich planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem z wyznaczeniem obszarów ograniczonego użytkowania wokół głównych dróg i linii kolejowych tam gdzie przeznaczony jest ekwiwalentny poziom hałasu w porze nocnej 55dB	0	0	0	+	0	0	0	+
	Przeprowadzenie badań poziomów hałasu	0	0	0	+	0	0	0	+
<i>Zapobieganie dewastacji i degradacji gleby</i>	Wapnowanie gleb	0	0	+	0	+	0	0	+
	Właściwa polityka zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo	+	+	+	0	+	+	0	+
	Wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego	+	+	+	0	+	0	0	+
	Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	+	+	+	0	+	0	0	+
<i>Rekultywacja terenów zdegradowanych</i>	Rekultywacja „dzikich wysypisk”	+	+	+	0	+	+	0	+
<i>Ochrona zieleni</i>	Prace pielęgnacyjne	0	0	0	0	+	+	0	+
	Zachowanie tradycyjnych zadrzewień śródpolnych wraz z występującą florą na terenach wykorzystywanych rolniczo	0	0	+	0	+	+	0	+
	Dosadzanie drzew i krzewów	0	0	+	0	+	+	0	+
	Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych	0	0	+	0	+	+	0	+
	Lokalizacja zadrzewień zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego	0	0	+	0	+	+	0	+
	Opracowanie dokumentacji ekofizjograficznej	0	0	+	0	+	+	0	+

Działanie	Zadanie	Oddziaływanie na poszczególne komponenty							
		Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyrodę i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy
Ochrona zasobów leśnych	Tworzenie spójnych kompleksów leśnych	+	+	+	0	+	+	0	+
	Zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków	0	+	+	0	+	+	0	0
	Zapewnienie lasom właściwego znaczenia w planowaniu przestrzennym, w tym kształtowaniu granicy rolno – leśnej i ochronie krajobrazu	+	+	+	0	+	+	0	+
	Stały monitoring obszarów leśnych w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki)	+	+	+	0	+	+	0	+
	Racjonalne prowadzenie wycinki	+	+	+	0	+	+	0	+
Ochrona i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego	Rozwój prac inwentaryzacyjnych w zakresie oceny stanu i rozpoznania zagrożeń różnorodności biologicznej	+	+	+	0	+	+	0	+
	Rozwój sieci szlaków turystycznych i przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	0	0	0	0	+	0	0	+
	Promowanie zachowań zgodnych z zasadami ochrony przyrody i krajobrazu	+	+	+	0	+	+	0	+
Edukacja ekologiczna w szkolnictwie	Organizowanie i współorganizowanie konkursów	+	+	+	+	+	+	+	+
	Współorganizowanie festynów	+	+	+	-	+	+	+	+
	Coroczna akcja sprzątania świata i wywozu odpadów komunalnych	+	+	+	+	+	+	+	+
Edukacja ekologiczna dorosłych	Wydawanie materiałów informacyjnych z zakresu stanu i ochrony środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+
	Szkolenia rolników	+	+	+	+	+	+	+	+
Zmniejszenie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z powodu awarii przemysłowych i materiałów niebezpiecznych	Przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń w celu doskonalenia systemu ratowniczego – gaśniczego	+	+	+	+	+	+	+	+
	Monitoring obiektów o zwiększonym prawdopodobieństwie występowania awarii	+	+	+	+	+	+	+	+
	Szkolenie pracowników zakładów przemysłowych pod kątem właściwych zachowań w razie występowania awarii	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie badań pól elektromagnetycznych	Wprowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych	0	0	0	0	0	0	0	+
	Lokalizacja nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne na terenach niskokonfliktowych	0	0	0	0	0	+	0	+

8.1. Pozytywne:

- zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii:

oprócz działań samych mieszkańców mających na celu oszczędzanie wody (korzystanie z urządzeń i sprzętów wodooszczędnych, racjonalne gospodarowanie wodą) należy zapewnić jak największe zminimalizowanie utraty wody w systemach przesyłowych, w tym celu należy prowadzić kontrolę i modernizację sieci wodociągowej, ponadto poprawa stanu technicznego nie tylko uszczelni sieć, jednocześnie wpłynie na poprawę jej jakości;

zmniejszenie zużycia wszelkich surowców i nośników energii jest najbardziej racjonalnym podejściem dla zmniejszenia presji na środowisko;

szczególnie istotny wpływ na poprawę stanu komponentów środowiska wiąże się z zastępowaniem węgla ekologicznymi nośnikami energii;

stosowanie materiałów energooszczędnych wpływa na racjonalne wykorzystanie energii a tym samym na ochronę powietrza;

- oczekuje się zachowania czystych zasobów wód podziemnych, poprawę jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, rozwój i modernizacja systemów retencyjnych będzie zapobiegać wylewom rzek oraz wpływać na poprawę bilansu wodnego:

poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych;

pozytywnie na poprawę bilansu wodnego oddziałują powierzchnie lasów;

- poprawa jakości powietrza:

szczególnie istotny wpływ na poprawę stanu komponentów środowiska wiąże się z zastępowaniem węgla ekologicznymi nośnikami energii;

stosowanie materiałów energooszczędnych wpływa na racjonalne wykorzystanie energii a tym samym na ochronę powietrza;

poprawa stanu dróg gruntowych gminy (budowa dróg utwardzonych) – poprawa stanu technicznego dróg wpłynie pozytywnie na stan powietrza – spowoduje obniżenie pylenia jakie powodują pojazdy na drogach gruntowych, spowoduje zmniejszenie emisji spalin i spowoduje zmniejszenie zużycia paliwa;

pozytywny wpływ na powietrze będzie się wiązał również z realizacją zadań mających na celu tworzenie kompleksów leśnych;

- zlikwidowanie zagrożenia wynikającego z niewłaściwego składowania odpadów oraz ograniczyć zużycie surowców naturalnych:

ograniczenie powstawania „dzikich wysypisk” odpadów, a w szczególności pozbywania się w ten sposób przez mieszkańców odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych, spowoduje ograniczenie dewastacji i degradacji gleb, zanieczyszczeń do wód, ograniczenie dewastacji siedlisk;

- zachowanie potencjału gleb, przywrócenia walorów przyrodniczych terenów zdewastowanych i zdegradowanych, a więc i ograniczenia zanieczyszczenia gleby, zmniejszenie zagrożenia erozją:

zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie wpływu zanieczyszczeń obszarowych zapobiegać będzie degradacji również gleb;

racjonalna gospodarka pozwoli zachować właściwy chemizm gleb i zapobiegać jej degradacji;

wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień wpłynie korzystnie na gleby i zachowanie różnorodności biologicznej, ponieważ stanowią one ostoje i ułatwiają migrację wielu organizmów, które w nieróżnorodnym krajobrazie rolniczym nie mogły by bytować;

powierzchnie lasów pozytywnie oddziałują na poprawę bilansu wodnego, ochronę gleb przed erozją;

- utrzymanie i przywrócenie zasobów i walorów przyrodniczych oraz osiągnięcie jak najlepszych efekty użytkowania w sposób zgodny z zasadami ochrony przyrody, bioróżnorodności i krajobrazu:

wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień wpłynie korzystnie na zachowanie różnorodności biologicznej, ponieważ stanowią one ostoje i ułatwiają migrację wielu organizmów, które w nieróżnorodnym krajobrazie rolniczym nie mogły by bytować;

szczególna rolę w ochronie różnorodności biologicznej spełniają lasy, ponieważ pomimo znaczących przekształceń nadal zachowują duży stopień naturalności, cechują się znacznym zróżnicowaniem siedlisk i są ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt;

- zwiększenie świadomości ekologicznej (szczególnie w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki ściekowej, oszczędności energii) – zwiększenie świadomości ekologicznej jest koniecznym warunkiem realizacji poszczególnych priorytetów;
- uporządkowanie infrastruktury technicznej;
- polepszenie jakości życia mieszkańców.

Wszystkie wymienione czynniki będą miały pozytywny wpływ na powietrze wody, glebę i powierzchnię ziemi, bioróżnorodność, faunę i florę, w tym Natura 2000, zdrowie ludzi.

Ważnym zjawiskiem jest wzajemne oddziaływanie pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska, a co za tym idzie bezpośrednia poprawa jednego wpływa pośrednio na poprawę stanu pozostałych składników środowiska.

8.2. Negatywne:

Zadania, znaczące z punktu widzenia negatywnego oddziaływania na środowisko, związane są z budową lub rozbudową: dróg, kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej.

8.2.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Substancjami zanieczyszczającymi będą: tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki, węglowodory aromatyczne, cząstki smoły i sadzy, metale ciężkie oraz gazy z podgrzanych asfaltów drogowych, zapylenie.

Gazy wydzielające się z mieszanek mineralno – bitumicznych mogą być szkodliwe dla zdrowia tylko przy dużych koncentracjach, ponieważ zawierają między innymi benzen i fenol; w asfaltach drogowych tych składników jest niewiele.

Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac.

8.2.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Oddziaływania występujące w fazie budowy bądź przebudowy są okresowe i krótkotrwałe przemieszczają się wraz z wykonywanymi pracami; znikają po zakończeniu prac

Inwestycje drogowe podczas eksploatacji, ze względu na nie kontrolowane spływy ścieków opadowych i roztopowych z dróg stanowią zagrożenie dla zasobów wodnych. Głównymi zanieczyszczeniami są: zawiesiny ogólne, specyficzne mikrozanieczyszczenia organiczne (węglowodory alifatyczne, aromatyczne i WWA), metale ciężkie, chlorki.

8.2.3. Oddziaływanie na gleby

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Oddziaływania te są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac.

Nieodwracalne skutki są natomiast związane są z ewentualnym zajmowaniem gruntów rolniczych.

8.2.4. Oddziaływanie na warunki akustyczne

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem hałasu i wibracji do środowiska. Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac.

Istnieje ryzyko zwiększenia poziomu hałasu wzdłuż nowopowstałych dróg komunikacyjnych.

8.2.5. Oddziaływanie na przyrodę i obszary chronione

Planowane przedsięwzięcia występują prowadzone będą przez obszary zabudowane stąd nie powinny powodować niszczenia obszarów cennych przyrodniczo oraz zakłócać migracji gatunków. Nie wpłyną na najbliższe obszary Natura 2000.

8.2.6. Oddziaływanie na krajobraz

Budowy, przebudowy i modernizacje infrastruktury technicznej nie powinna stwarzać wrażenia dysharmonii, ponieważ dotyczy terenów zabudowanych.

8.2.7. Oddziaływanie na zabytki

Szczegółowa analiza oddziaływań poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

8.2.8. Oddziaływanie na mieszkańców

Nie identyfikuje się negatywnego oddziaływania. Podczas prowadzenia prac budowlanych wymagane są oznaczenia oraz zabezpieczana terenu budowy, więc zagrożenie dla mieszkańców będzie wyeliminowane.

Eksploatacja planowanych elementów infrastruktury technicznej wpłynie na poprawę życia mieszkańców.

8.2.9. Odpady

Najistotniejszym problemem etapu prac budowlanych jest wytwarzanie odpadów o charakterze budowlanym należących do następujących podgrup katalogowych grupy 17:

- 17 01 – odpady materiałów i elementów budowlanych, infrastruktury drogowej,
- 17 03 – odpady asfaltów, smół i produktów smołowych,
- 17 04 – odpady i złomy metaliczne oraz stopy metali,
- 17 05 – gleba i ziemia.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Etapy budowy:

Złagodzenie negatywnych oddziaływań etapu budowy odnosić się będzie do odpowiedniego prowadzenia prac budowlanych oraz właściwe wykorzystanie maszyn i urządzeń.

W celu zapobiegania wzrostowi wydzielanych spalin, hałasu, wycieków olejów i smarów należy zadbać, aby sprzęt i środki transportowe były dobrej jakości, prawidłowo utrzymane i wyposażone. Wskazane jest zastosowanie oponczy zakrywających skrzynię ładunkową pojazdów przewożących mieszanki cementowe, które ograniczą emisję szkodliwych gazów i oparów. Maszyny powinny być właściwie eksploatowane, ponieważ obciążone powodują wzrost emisji spalin i hałasu. Istotne jest kontrolować stan techniczny wykorzystywanych urządzeń, by nie dopuścić do sytuacji awaryjnych. Należy zminimalizować (nawet wykluczyć) prawdopodobieństwo przedostania się produktów ropopochodnych.

Szczególnie istotne jest gospodarowanie odpadami powstającymi przy pracach; niedopuszczalne jest pozostawienie jakichkolwiek odpadów (smarów, olejów). Substancje niebezpieczne powinny być składowane w bazach sprzętowo – magazynowych.

Etap eksploatacji:

Planowane obiekty i instalacje muszą spełniać standardy budowlane i emisyjne, być właściwie eksploatowane i konserwowane. Muszą być pod stałym monitoringiem.

Ponadto należy pamiętać, że wszystkie wykorzystywane technologie mają spełniać kryteria BAT.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Charakter omawianego dokumentu oraz zawartych w nich zadań są z założenia „pro-środowiskowe”.

Przedstawione cele, działania oraz zadania niezbędne są do osiągnięcia wyznaczonych priorytetów i celów ekologicznych, realizacji założeń Polityki Ekologicznej Państwa.

Wskazane projekty zostały obecnie uznane za priorytetowe.

Rozwiązania zastosowane w Programie zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu; są w pełni zasadne, z ekologicznego oraz ekonomicznego punktu widzenia, stąd nieuzasadnione jest stosowanie alternatywnych. Jednak z uwagi na lokalne uwarunkowania wskazane byłoby przedstawienie możliwości etapowania inwestycji.

11. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Wójt będzie oceniał co dwa lata stopień wdrażania Programu. Ocena ta będzie podstawą przygotowania raportu z wykonania Programu, opracowaniem listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w kolejnych czterech latach, aktualizacji celów i kierunków działań ekologicznych.

Konieczne będzie regularne zbieranie, analiza i ocena danych stanu środowiska. Poniżej proponuje się listę wskaźników (przewidziana do modyfikacji) monitorujących Program:

- jakość wód powierzchniowych, udział wód pozaklasowych,
- jakość wód podziemnych, udział wód bardzo dobrych i dobrych,
- stopień zwodociągowania miasta,
- stopień skanalizowania miasta,
- ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi,
- stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej,
- ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca na rok,
- udział odpadów komunalnych składowanych na składowiskach,
- udział odpadów przemysłowych składowanych na składowiskach,
- wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,
- wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,
- liczba punktów monitoringu hałasu, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów,
- wskaźnik lesistości,
- procentowy udział powierzchni terenów objętych ochroną prawną,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska,
- udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej,
- liczba gospodarstw ekologicznych posiadających certyfikat i powierzchnia upraw,
- udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska wg oceny jakościowej,
- ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców,
- liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno – informacyjnych.

12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Analiza przedsięwzięć zapisanych w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz wykazała, że ich realizacja nie będzie wiązać się z transgranicznym oddziaływaniem na środowisko ze względu na lokalizację i skalę przedsięwzięć.

13. Streszczenie

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o „Prognozę oddziaływania na środowisko”.

Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska.

Zawiera informacje zgodne z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami), oraz pismem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi z dnia 1.12.2009r. znak PWIS-NS-OZNS-072/264/09 1618 i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 11.12.2009r. znak RDOŚ-10-WOOS/6617/2214a/09/aj.

Kierunki działań poddano analizie oraz odniesiono do zasobów i stanu środowiska na terenie Gminy Przedbórz. Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017.

Przedstawiono główne cele Programu, wnioski z analizy stanu środowiska i działania zmierzające do ochrony i poprawy stanu środowiska na terenie gminy.

Przedstawiono cele i kierunki działań dokumentów krajowych regulujących działania zmierzające do poprawy stanu środowiska oraz wskaźniki monitoringu realizacji postanowień Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017.

Rozwiązania zastosowane w Programie zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu; są w pełni zasadne, z ekologicznego oraz ekonomicznego punktu widzenia, stąd nieuzasadnione jest stosowanie alternatywnych. Jednak z uwagi na lokalne uwarunkowania wskazane byłoby przedstawienie możliwości etapowania inwestycji.

Realizacja działań Programu nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zadania przewidziane w Planie wpłyną przede wszystkim na:

- zmniejszenie ilości wykorzystania surowców naturalnych,
- poprawę jakości powietrza
- ograniczenie dewastacji i degradacji gleb,
- ograniczenie dewastacji siedlisk,
- ograniczenie zanieczyszczeń do wód,

- polepszenia jakości życia mieszkańców.

Oddziaływania negatywne identyfikuje się głównie z fazą budowy lub rozbudowy: dróg, kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej. Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

BIBLIOGRAFIA:

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016
2. Program Ochrony Środowiska dla województwa łódzkiego na lata 2008-2011
3. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla województwa łódzkiego na lata 2008-2011
4. Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017